

Лідерство у студентській академічній групі

25 квітня 2014 року

Навчальна група у ВНЗ

- Формування навчальної групи здійснюється на основі взаємодії студентів
- Кожен студент набуває свого статусу (особисті риси, умови життєдіяльності)
- Період становлення фахівця, підготовка до майбутньої професії
- Проміжна ланка між шкільним класом та виробничим колективом

Tempus

Лідер

- Особистість, за якою всі інші члени групи визнають право брати на себе найвідповідальніші рішення, які торкаються їхніх інтересів і визначають напрямок та характер діяльності всієї групи
- Ефективна діяльність групи залежить від того, які стосунки сформуються між офіційним та неофіційним лідерами.

Своєрідність навчальної групи

- Існує три статусні категорії у навчальній групі – лідери (26,9%), ті, кого ведуть (56,7%), аутсайдери (16,7%).

Соціально-психологічна диференціація лідерів

Лідери інтелектуального типу – 20%

Лідери емоційного типу – 37,2%

Лідери практичного типу – 34,5%

Лідери-універсали – 8,3%

Ціннісний обмін у групі

Діадний

Груповий

Перетворення
в єдиний
колектив

Перетворення у групі

- Кількість лідерів змінюється, кількість аутсайдерів практично не змінюється.
- На різних етапах свого розвитку група висуває різні вимоги до якостей лідера.
- Лідерство змінюється у часі, відбиває неформальну структуру міжособистісних відносин, тісно пов'язаних із загальним поетапним розвитком студентського колективу.

Студентська група

- Студентська група формально логічно характеризується як первина, реальна мала група офіційно створена, яка може вміщувати себе формальні (цільове призначення) і неформальні мікрогрупи (на основі симпатій).

За час навчання студент входить у нові групи; студентсько-академічну групу; студентські наукові гуртки, студентські поза навчальні групи, студентські трудові групи, групи художньої самодіяльності та спортивної команди; родинно-побутові малі групи; ситуативні, епізодичні або довготривалі групи; студентські неформальні групи.

Соціальний статус у групі

- Активність студента
- Організованість
- Комунікативність
- Інтелектуально-вольовий розвиток
- Підготовленість до реалізації ролі студента

Типи міжособистісного спілкування в студентській групі

Імператив

- директивність
- контроль

Маніпуляція

- Приховані наміри
- недовіра

Діалог

- Установка на партнера
- рівність

Аспекти спілкування

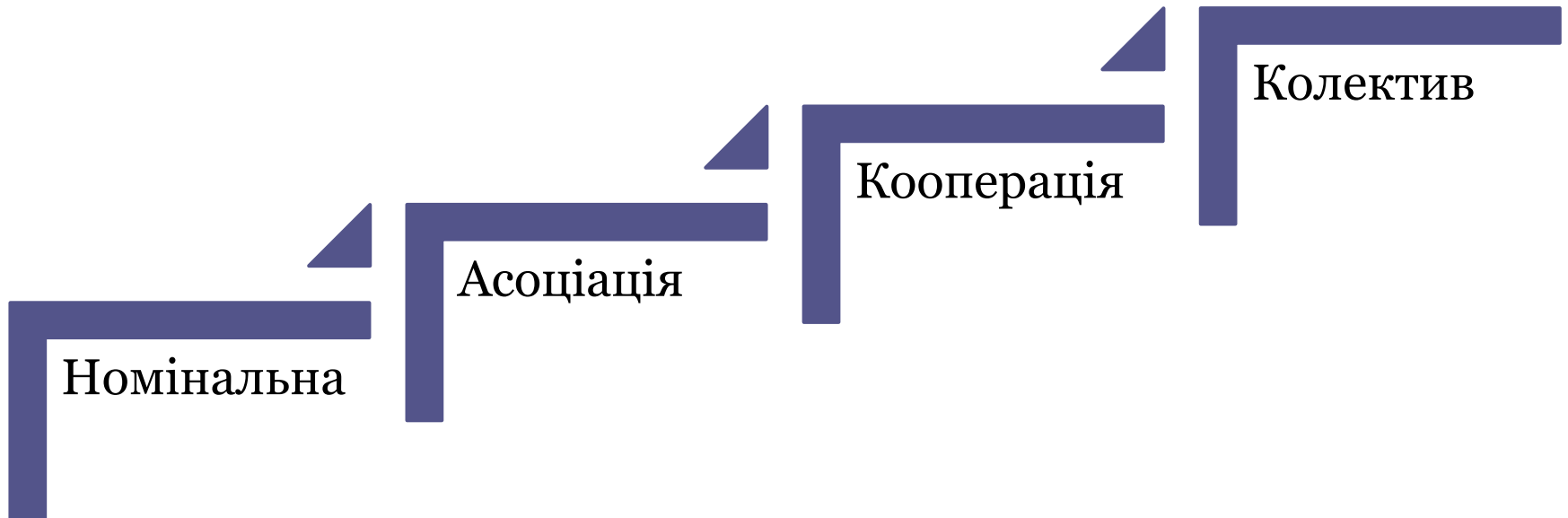
- Комунікативний аспект передбачає обмін інформації між партнерами
- Перцептивний аспект спілкування передбачає сприйняття людини людиною, її пізнання і розуміння.
- Інтерактивний аспект спілкування характеризує взаємодію партнерів.

Поради викладачу вищої школи

- З повагою ставитися до висловлювання студентів.
- Навчитися слухати.
- Перепитати, чи так зрозумів.
- Обов'язково відповісти на запитання.
- Співпереживати.

Стадії розвитку студентської групи

Колектив або корпорація?

- Між мікрогрупами можуть виникати та існувати негативні (або нейтральні) взаємини. Вони можуть навіть конкурувати між собою. Тоді це не колектив, а корпорація. **Корпорація** – це група, яка об'єднана лише внутрішніми цілями, які не виходять за її межі. Вона прагне здійснювати свої групові цілі за будь-яку ціну, у т. ч. і за рахунок інших груп. Група набуває рис групового егоїзму.

Ознаки студентського колективу

- 1) Кожен член групи приймає на себе цілі та завдання спільної навчально-професійної діяльності, яка вже має високу ефективність.
- 2) Група характеризується високим рівнем організованості та згуртованості
- 3) Багато членів групи мають статус неформального лідера або тих, кому віддають перевагу при вирішенні питань життя колективу.
- 4) В офіційних керівників групи виявляється демократичний стиль керівництва.
- 5) Група як колектив може бути взірцем і для інших студентських груп.
- 6) У колективі існують визнані норми поведінки
- 7) Мікрогрупи не протистоять одна одній, хоча існують як окремі утворення.

Сприятливий клімат

- Поінформованість студентів
- Довіра і вимогливість
- Відповідальність
- Доброзичлива критика
- Забезпечення потреби у самореалізації
- Задоволення від спілкування

Особливості студентської

- Американський психолог Р. Мей вв переситившись вченою мудрістю сі студенти часто відчувають потребу якимось чином «вибрикнути». «Навряд чи вдається утримати їх, - пише він, - але можливо підказати, куди направити свою бунтарську силу.

Єдність групи

Організаційна

Психологічна

Інтелектуальна

Емоційна

Вольова

Стадії розвитку взаємовідносин студентського колективу і особистості

- **Перша** стадія - адаптація суб'єкта як члена нової групи
- **Друга** стадія - індивідуалізація.
- **Третя** стадія - інтеграція особистості в групі.

Дружба

- Дружба в студентському середовищі є дуже поширеним явищем. За роки спільного навчання у вищому навчальному закладі в багатьох студентів складаються тісні дружні відносини, які сприяють їх моральному збагаченню й подальшому особистісному розвитку.
- Дуже часто роль друга студентських років залишається надзвичайно важливою протягом усього життя.

Протиріччя у колективі

- Неадекватна оцінка партнера
- Завищена самооцінка
- Порушення почуття справедливості
- Перекручування інформації
- Авторитаризм лідера
- Некоректне ставлення
- Непорозуміння

Роль активу групи

- Актив повинен бути каталізатором позитивних ініціатив, здорового способу життя.
- Стосунки куратора з групою – це взаємодопомога, порада, підтримка активу групи, турбота про її справи.
- Одночасно потрібно уникати формалізму, байдужості, офіційності стосунків.

Що студенти цінують у ставленні один до одного?

- 71% – оптимізм, життєрадісний настрій;
- 63% – високий рівень моральної культури;
- 63% – готовність прийти на допомогу.

Лідер або керівник?

- Покликаний здійснювати регуляцію стосунків у групі
- Виникає стихійно
- Явище лідера менш стабільне
- Лідер здебільшого приймає безпосередні рішення, які стосуються групової діяльності
- Сфера діяльності лідера – мала група

Якості лідера

- Зацікавленість у досягненні групової мети
- Енергійність
- Соціальна активність
- Впевненість у собі
- Організаторські здібності
- Навички, розумові здібності
- Доброзичливість
- Емоційна привабливість

Староста групи

- Використовувати добре **організовану** цікаву справу, щоб зблизити студентів.
- Враховувати стосунки в кожній мікрогрупі, сприяти збагаченню та зміцненню зв'язків між ними.
- В оцінках товаришів бути справедливим, об'єктивним, не протиставляти мікрогрупи одна одній, не підтримувати суперництво, конкуренцію між ними.
- Уміти прогнозувати соціально-психологічні наслідки тих або інших спільних справ.

Студентське самоврядування

- Відкрита система
- Формування нових властивостей та особистостей майбутнього фахівця
- Почуття обов'язку, відповідальності
- Вирішення завдань с адміністрацією ВНЗ – ділове спілкування.

Дякую за увагу!

